

PENSJÓN

Løgtingsmál	Viðm.	Lógarbroytingar	inngjald av lønuni fyri løntakarar og arbeiðsgevarar í %	útgjald kr./md
II. 71/20. juni 1988 II. 39/ 7. mei 1991 II. 86/ 28. mei 1996	1)	Framlagdur fyrstu ferð II. Samtykt - inngjald byrjar	0,5% + 0,5%	
1997		Útgjald byrjar 1. apríl		500
1998				525
1999				560
2000				595
2001	2)	§ 2 viðv. FAS		620
2002				650
2003				680
2004		§ 2 um inngjald	0,75% + 0,75%	700
2005				910
2006		§ 2 um inngjald	1,0% + 1,0%	1.185
2007			1,5% + 1,5%	1.860
2008			1,75% +1,75%	2.230
II. 36/28. apríl 2009	3)	broyttar útgjaldstreytir	1,75% + 1,75%	2.500
2010				2.600
2011				2.690
II. 149/20. des. 2012		Val av stýri		2.770
II. 45/10. mei 2013	4)	sjómenn í Grønlandi		2.850
2014				2.930
II. 153/ 23. des.2015	5)	inngjald broytt, brotviðbót	2,25% + 2,25%	3.010
2016				3.910
2017				4.025

Búsitandi uttanlands			
Persónur A	67 ár, búsitandi uttanlands síðan 2005	inngjald í 14 ár	
	Hevur búð í Føroyum 15-56 ár	41	
	Útgjald úr Samhaldsfasta	40/40	3910
Persónur B	67 ár, búsitandi uttanlands síðan 2001	inngjald í 10 ár	
	Hevur búð í Føroyum 15-21 ár	5	
	27-53 ár	26	
	Útgjald úr Samhaldsfasta	31/40	3030
Persónur C	67 ár, búsitandi uttanlands síðan 1990	inngjald í 0 ár	
	Hevur búð í Føroyum 15-41 ár	26	
	Útgjald úr Samhaldsfasta	26/40	2542

gjald úr Samhaldsfasta endaði í 2009, tvs. 40/40 reglan er galdandi eftir 2009 og rakar tí rættuliga nógv fólk, ið hava goldið til Samhaldsfasta øll árin.

Tá grundupphæddin í fólkapensjónini varð skerd í 2016, varð samstundis inngjald og útgjald til Samhaldsfasta hækkað.

Í almennu viðmerkingunum til lógaruppskotið í 2015 at hækka inngjaldið til Samhaldsfasta til 2,25 % verður sagt soleiðis:

»Endamálið við upp-skotinum er at styrkja arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin, at gera henda til ein lutfalsliga størri part av pensjónsskipan føroyinga og at betra um haldførið í almenna búskapinum.«

»Samstundis sum ætlanin er at hækka útgjaldið úr arbeiðsmarknaðareftirlønargrunninum soleiðis, er ætlan at lækka grundupphæddina í fólkapensjónini samsvarandi.

Tað verður onki sagt um,

at fyrirtreytirnar fyri at fáa útgjald úr Samhaldsfasta og at fáa fólkapensjón eru ymiskar, og tí verða tað fleiri, ið fá skerdan Samhaldsfasta, hóast tey fáa fulla fólkapensjón. Brotviðbót fáa bert tey, ið vóru 67 ár áðrenn 28. des. 2015.

Um vit skulu tosa um rættvíst útgjald, átti lógin at verið broytt soleiðis, at tey, ið hava goldið til Samhaldsfasta tey seinasu 25 árin fáa fult útgjald, tvs. tey, ið hava búð øll árin í Føroyum síðan 1991.

Tilflytarar uttan fyri danska ríkið, ið eru komnir til Føroyar eftir at tey eru fyllt 27 ár, fáa hvørki fullan Samhaldsfasta ella fulla fólkapensjón.

Ein, ið hevur búð í danska ríkinum í 40 ár hevur fullan rætt til fólkapensjón, men ikki til Samhaldsfasta, um hann ikki hevur búð í Føroyum í 40 ár.«

Kári P. Højgaard hevur við fyrisurningi nr. 10/2015 til løgmann spurt, hví Samhaldsfasti ikki hevur somu

ásetingar sum fólkapensjónin. Hann spyr, um tað er rimuligt, at føroyingar, sum partvist hava búleikast og arbeitt í Danmark ella Grønlandi ongan trupulleika hava viðvíkjandi fólkapensjónini, men koma undir 40 ára krav-ið fyri at fáa fult útgjald úr Samhaldsfasta, hóast hesin ikki sá dagsins ljós fyrr enn í 1991.

Løgmaður svarar tann 4. desember 2015, at Samhaldsfasti er ein eftirlønarskipan og fólkapensjónin er ein sosial skipan. Ætlanin við

nýggju pensjónsskipanini er m.a. at fáa betri samsvar og samanhang millum hesar báðar skipanirnar.

Áheitan frá Landsfelag Pensjónista

Landsfelag Pensjónista heitir á landsmyndugleikarnar, at broyta lógina um Samhaldsfasta skjótast gjørligt soleiðis at:

Øll, ið hava rindað til Samhaldsfasta, AMEG, síðan hann varð stovnaður, fáa fult útgjald, tá tey verða 67 ár.